



fontosabb... elivel akar... tudósítója... ond tárcá... yi minisz... rnek már... ügyi mi... szocialista... dás értel... eadja le... ok vezére... miniszter... a tárcát... ere kapná... szervezett... élére ál... közli a... szocialista... nek éles... reket egy... l tett. „A... nek forra... adalom. A... lüzletkebe... lytak vol... megállapí... ehhez ha... nem kö... nyul zsi... az nem... támad... hogy a... Mi utál... smerjük... a nép... tudjuk... z, mely... bet... es. Goethe... sidoságtól... amarosan... alkalmam... fogom to... net földön... ta eljárás... a zsidók... a nem tet... mehetnek... ak le... Beszarábiá... t a német... esztinában... és áruboj... és a k... zgalom in... ttalásáért... rében pén... be a keres... ny nagy... bojkott... sidos keres... nye német... elyett bel... gyárosoktól... böző nagy... lelkesedés... ot. Ugyan... k egy de... népgyűlés... árnapi dél... evi keres... helyiségé... rétele mel... lyeselték... gy addig... német... p egyet... eni köte... ben... alakult... gy bojkott... tvevői me... német kon... dett han... döztetések... sülnek Né... dokument... tásának s... sen ki lett... arut!... metorsági... szesítik a... szlovákiai... kiadó Rt... da Baron... telefon: 9-77.

Taxa postală plătită in num. No. 224.713-929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánátsági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 10. Szombat, 1933 ápr. 14. 5693. FV NISZAN 5. XVI. ÉVF. 76 SZÁM.

A francia hang

A francia külügyminisztérium hivatalos lapja, a Temps mai számában a következő vezércikket írja: „A nagy civilizált országokban általános a meglepetés és a felháborodás. Amerikában protestánsok, katolikusok és zsidók ültek össze, hogy megbeszézzék a németországi antiszemitizmust, amely e pillanaton két fegyverrel harcol: erőszakkal és közigazgatási dekrétumokkal. A zsidókat kizárják az állami hivatalokból. Ha igaz az, hogy kiutasítják a zsidó orvosokat és ápolókat, úgy ez csakugyan példája a szociális eltévelyedésnek. Valásháborút hirdetni meg azért, hogy egy politikai rezsimet megerősítsenek — azt jelenti, hogy ez a rezsim beteges alapokra támaszkodik.

Azt mondják, hogy a háboru, amelyet Hitler a zsidók ellen folytat, nem vallási, hanem faji alapon történik. Nos, a faji alapon való antiszemitizmus nem kevésbé reakciós, mint a vallási. A civilizáció célja az, hogy összefogja azokat a fajokat, amelyek az egyes országokban együtt élnek. Valamennyi nemzet kohóhoz hasonlítható, amelyben különböző etnikai elemek vegyülnek össze és ez a keveredés vezet az egységhez. Egy nemzet sem állíthatja magát, hogy etnikai szempontból tiszta volna. Ezért bölcs és emberi dolog a nemzeti egységek képződését favorizálni.

A magyar Sancho Pansa

Abban a kénfüstös, nehéz atmoszférában, ami megüli lelkeinket a németországi események hallatára, ebben a pokoli zürzavarban különös érzés fog el bennünket, amikor olvassuk, hogy Meskó Zoltán, a magyarországi nemzeti szocialista vezére, országgyűlési képviselő Berlinbe utazik, ahol Hitler Adolf audiencián fogja fogadni.

Itt mifelénk kevesen ismerik Meskó Zoltán ur nevét, hacsak azok nem, akik a háboru előtti magyar politikában járatosak voltak. Meskó Zoltán az, akiről a butaság és jelentéktelenség szobrárt akarta megfaragni Budapest egyik kiváló szobrásza, Szallóigék és adomák népszerűsítették ennek a fonák politikai alaknak szereplését és életét, aki az utóbbi időben még fonákabbá karikírozta önmagát azzal, hogy Magyarországon nemzeti szocialista pártot alakított. Ujjában a magyar parlamentben tartott handabandázásával tünt fel és azzal, hogy néhány városban sikerült megszerveznie pártjának terrorlegényeit, akik több helyütt a zsidó templomokat rohamozták meg.

A szovjetkormányban újra meg van a hajlandóság arra, hogy Romániával megneemtámadási szerződést kössön

Varsó, március 31. A Gazeta Polska lengyel félhivatalos moszkvai tudósítójának információi alapján azt írja, hogy a szovjetkormányban már ismét meg van a hajlandóság arra, hogy Romániával megneemtámadási szerződés ügyében újra felvegye a tárgyalásokat. A lap szerint Lengyelország jó közvetítője lehetne a román-orosz tárgyalások újrafelvételének.

Amerika a világgazdasági konferencia mielőbbi összeülését sürgeti

London, március 31. Macdonald az alsóház miniszterelnöki fogadószobájában újabb megbeszélést folytatott Norman Dawis amerikai leszerelési főmegbízottal, ezuttal a világgazdasági értekezési ügyéről. Amerikai részről nyomatékosan hangsúlyozták annak szükségességét hogy a konferencia mielőbb összeüljön. Norman Dawis azt a javaslatot terjesztette elő, hogy az értekezletet május végére, vagy június elejére hívják össze.

A moszkvai angol nagykövet Londonba utazott, hogy jelentést tegyen a letartóztatott Vickers-gyári mérnökök ügyének új fordulatáról

London, március 31. Az angol alsóház ülésén kormánydeklarációt ismertettek, amely bejelenti a kereskedelmi viszony megszakítását a szovjettel és a teljes behozatali tilalom életbe léptetését április 16-tól, a kereskedelmi szerződés lejáratától kezdve.

fel: rajta mosolyognak. Meskó Zoltán csökevénye a magyarországi kurzusnak, amelynek terrorisztikus alakulatai már megszűntek, de amelynek mentalitása megmaradt a Meskó Zoltán-szerű egységben. A csöcselék is érvényesülni akar a politikában és Meskó Zoltán ur vállalkozott ennek az érvényesülésnek a kiharcolására. Egyelőre néhány botos legényt szervezett meg és ömaga elutazott tisztelni és tanácsot kérni Hitlerrel.

Meskó Zoltán Don Quijote szerepét vállalta: szemlélom ellen akar harcolni. Magyarországon a németországihoz hasonló adottságok nincsenek, az ország történelme és mai struktúrája egészen különbözik a németországitól, amely — mindenki érzi — sokáig nem fogja elbírni a hitleri önkényt. A furcsa Meskó inkább Sancha Pansához hasonlítható, az együgyű szolgálóhoz. Elmegy hízelegni a német Don Quijoténak, aki egyelőre még lovon ül, de rövidesen le fog szállani kedvenc Rosalindájáról.

Front,

valósággal harci front az, mely ma Hitlerék Németországaival szemben az egész civilizált világon kialakult. Ami emberi lelkiismeret, józanság, becsület, tisztesség még van a civilizált világon, az mind harci glédába tömörült Európa politikai gurkái, a nyugati kozákok ellen. All a harc s mint minden harenak, ennek is kíméletlennek és könyörtelennek kell lennie. Megalkuvás nélkülinek és elszántnak. A világ zsidóságának harci állásai a hitleri huligánsággal szemben kedvező terepen fejlődnek fel. A hivatalos francia politika, nyílt hadat üzen a hitleri koncepciónak. Paul Boncour leszögezte, hogy mindaddig, míg Németországban kampókeresztes uralom van, addig Franciaország nem szerel le és minden tekintetben ragaszkodik a mai helyzetéhez. Ez az utóbbi állásfoglalás főleg ama kisebbségi elemek számára lehet józanító lecke, akik nyílt, vagy titkos örömmel regisztrálták a hitlerizmus térhódítását és messzemenő várakozásokat fűztek a sötét társaság uralomra kerüléséhez.

VILAG TÜKRE

Mi történik Ausztriában

— Bécsi levél — Bécs, március végén. Ausztriában diktatura van március negyediké óta: kormánydiktatura, mely semmibe sem veszi, skartba helyezte a parlamentet és ugynevezett szükségrendeletekkel kormányoz. Hivének, a Heimwehr-nek plakátjairól teljtorokkal, ordít le ucca szerte a jelszó: Nie wieder Parlament!

A Hitler rémuralmával egybevetve jámbor diktatura ez. De valószínű, hogy a jelenlegi formája csak a kezdet, kísérletezés lecsupán, s rövidesen keményebb folytatása következik, ha a kormány nem bukkan komolyabb ellenállásra. De a diktatura így, ebben a mértékettartó formájában is mélyen belehat a gazdasági életbe és béklyókat rak a polgárság sarkalatos szabadságjogaira. Csak néhány példát: A rendeletileg életbeléptetett bankszanálás, a Niederösterreichische Escomptebank talprasegitése 140 millió silling (közel 3 milliárd lej) állami pénzt nyel el minden parlamenti ellenőrzés nélkül. Napirenden a lapelkobzások. A munkássajtó előzetes cenzura alatt áll. Politikai gyűlést tartani majdnem lehetetlen. Az esküdtszék jogkörét erősen megszorították. Veszedelemes precedens történt: kikezdték a kollektív szerződések érvényét. Szóval a legjobb uton vagyunk a demokratikus osztrák köztársaság teljes átalakulása felé.

A diktatura a parlament krízisével indokolja létét. Az osztrák képviselőháznak mind a három elnöke lemondott. Nincs tehát, aki egybehívja. Ennek folytán a kormány — oh, a szegények! — „kénytelen” intézkedni. Mert hát az élet nem áll meg, az állami élet sem s egyre új intézkedéseket igényel. A valóság azonban kissé másképp fest, mint a kormánynak ez a beállítása. A valóság egyszerűen és röviden az, hogy Ausztriában nincsen parlamenti krízis, hanem csak kormánykrízis. A képviselőház munkaképes. Erről rögvest meggyőződhetne a kormány, ha nem gátná meg az egybehívását s nem használná ki a képviselőház ügyrendjének csak most észrevett, fatális hiányosságait. A baj az, hogy a diktátor Dollfuss-kormányának nincsen többsége és így joggal attól tart, hogy a képviselőház összeülése a bukását és új választások kiírása esetére pedig a keresztényszocialista uralomnak megszűnését hozná szüségképpen magával. Ebbe nem tud beleterödni és ameddig hatalmi eszközeiből futja, utját állja a képviselőház reaktiválásának. Ezért történt, hogy amikor a második alelnök összehívta a képviselőházat, a parlament épületét a rendőrök légiói lepték el, a körülötte fekvő utcákat rohamsisakos katonaság szállta meg, veszélybe hozva ezekkel a harcias külsőségekkel az ország egyik legdrágább kincsét, az idegenforgalmat is.

Van még egy másik ok is, amellyel a diktaturát magyarázzák. Dollfuss — az ucca „Adolfussnak” gunyolja Adolf Hitlerre célozgatva, vagy éppenséggel „Millmetternichnek” nevezi, tekintettel apró természetére — a nemzeti szocializmus továbbterjedésének akar gátat vetni. De ha így lenne, akkor nincs a kormányknak miért a parlamenttől félnie. Hiszen ebben a célkitűzésben egy vele a demokrata polgárság csekély ausztriai maradványa s a munkásság hatalmas tömege. Ezzel a célkitűzéssel biztos többséget teremthetne a maga számára egy parlamentben, mint a népben. A diktaturát tehát — világos — más tervek is mozgatták és mindenekelőtt a keresztényszocialista párt hatalmi pozícióját akarja biztosítani. Más kérdés, hogy a diktatura meddig tarthatja magát s hogy milyen belpolitikai következményei lehetnek a kényuraságnak. A szocialista sajtó egyre hangsúlyozza, hogy a munkásság a legélesebb ellenállásra kész s okulva a német példán, inkább a torlaszokra megy, semhogy meghajoljon a fasizmus előtt, mely kenyerétől és szabadságától fosztja

1500 szövetkezeti bank békés uton megegyezett paraszt adósaival

Junius 30-ig meghosszabbították a kényszervégrehajtások felfüggesztését

Három konverziós javaslat között kell választania a kormánynak

Maniu Gyula Bukarestben

Bucaresti-Bukarest, március 31. (Az Új Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium törvényjavaslatot készített elő, amely az ingatlanok végrehajtásának felfüggesztését június 30-ig meghosszabbítja. A vonatkozó törvényjavaslat, amely már a legfőbb törvényhozási tanács előtt fekszik, a következőképpen hangzik:
 „Az ingatlanok végrehajtásának felfüggesztéséről szóló, 1932 december 23-án kihirdetett törvény intézkedései folyó év június 30-ig meghosszabbítottnak.”
 Politikai körökben azt hitték, hogy a kormány lemondott a konverzió végleges megoldásának tervéről s hogy májusban vagy júniusban rendkívüli szessziót hívnak egybe, amikor is a mezőgazdasági és városi tartozások kérdése teljes egészében szövegre kerül. Ez a verzió alaplatannak bizonyult.
 A kormány tagjai közül legalábbis többen azon a véleményen vannak, hogy a konverziós problémát meg kell oldani. jelenlegi szesszióban meg kell oldani. Popovici Mihály igazságügyminiszter erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:
 — A végrehajtások felfüggesztésének meghosszabbítása nem jelenti azt, mintha el akarnék halasztani a kérdés megoldását. Április elsején azonban lejár a végrehajtás felfüggesztéséről szóló törvény. Meg kellett tehát hosszabbítani, mert eddig az időpontig az új konverziós törvény nem lett volna megszavazható és ezrével vezették volna a végrehajtásokat az adósok ellen.
 Nemcsak az igazságügyminiszter képviseli ezt az álláspontot.
 Mironescu belügyminiszter, sőt maga Maniu Gyula is vallják, hogy az adósságok kérdésének megoldását elhalasztani egyenértelmű a mai gazdasági és pénzügyi káosz növelésével. Nehéz lesz olyan megoldást találni, amely a sok ellentétes érdeket áthidalni tudja. De mindenképpen jobb lesz, hitelezőkre és adósokra egyaránt, és különösen képen az ország gazdasági életére lesz üdvös kihatással, ha valamilyen formában, de véglegesen elrendeződik ez a kérdés és a gazdasági élet normális útjára térhet vissza.
 Nem éppen ilyen egybehangzók a vélemények a kormányn és a nemzeti pártok között. Több konverziós javaslat is fekszik a kormány előtt.
 Valamennyien különböző felfogásokból indulnak ki, amelyeket nehéz lesz összeegyeztetni.
 Csak a tíz hektáron aluli birtokok jogszertint konverziójának fenntartásának szükségességében egyeznek meg valamennyien. A hivatalos javaslatl szemben, amelyet Popoviciu Mihály igazságügyminiszter dolgozott ki, áll e pillanatban a Potarea javaslat és Mironescu belügyminiszter ellenjavaslat, amely igen érdekes intézkedéseket tartalmaz. Mironescu abból az elgondolásból indul ki, hogy a tartozásokat nem konvertálni, hanem likvidálni kell. A belügyminiszter nemcsak az ingatlan tulajdonosok, hanem az összes adóskategóriák, tehát tisztviselők, szabadfoglalkozásúak, stb. ügyének rendezésére is gondol.
 A jogszertint konverzió a Mironescu javaslat szerint a tíz hektáron aluli birtokokat továbbra is védi.
 A nagyobb földbirtokosoknál a birtok huzsonöt-harminc százalékát, valamint az adós vagyonaának megfelelő százalékát jelentse ki a törvény érinthetetlennek, míg a fennmaradó vagyonszám, a polgári törvénykönyv rendes diszpozícióit alkalmazza. Két szempontból látszik ez a felvágás indokoltnak:
 1. Nem semmisül meg egy tulajdonos osztály, amely megmaradó vagyonaival továbbra is szerepet játszhat a gazdasági életben.
 2. A hitelezők is megtalálják a számitásukat. Emellett azok, akik tezaurizálták pénzüket, sietni fognak föld-

ket, házakat vásárolni és így a gazdasági élet felélénkül.
 Ez természetesen egyike csupán a kormány elé terjesztett tervezeteknek és távolról sem a végleges. A nemzeti paraszt párt vezetői azon a véleményen vannak, hogy a kormány ne döntsön ebben a kérdésben a végrehajtó bizottság meghallgatása nélkül. A végrehajtó bizottság a napokban össze fog ülni, miután Maniu csütörtökön este már megérkezett Bukarestbe.
 A nemzeti párt elnöke kijelentette barátai előtt Kolozsváron, hogy nem nyilatkozik a napirenden levő kérdésekről mindaddig, ameddig Vaida Sándorral ne tárgyal. Maniu véleménye azonban ismeretes. A volt miniszterelnök egy széleskörű és gyors konverzió mellett foglal állást.
 Van azonban egy másik kérdés, amelyben komoly nézeteltérés merült fel Maniu és Madgearu között. A pénzügyminiszter a költségvetési vita során elmondott beszédében a genfi megegyezés mellett foglalt állást és hosszasan fejtegette az okokat, amelyekből kifolyólag a megegyezést

SÜLTÉKHEZ ÉS
MARTÁSHOZ
DESSERTHEZ ÉS
KALÁCSHOZ
GAZDASÁGOS ÉS KIADÓS



100%-OS TISZTA
KOKUSZ ZSIR



szükségesnek tartja. Ezzel szemben Maniu nem ért egyet a Genfben aláírt jegyzőkönyvvel. Elvben nem ellenzi a megállapodást, de a Romániától kért áldozatok fejében megfelelő ellenszolgáltatásokat akar a népszövetségtől. Mindenekelőtt is pedig egy újáépítési tervet, amelynek végrehajtását effektíve támogatja a külföldi tőke.
 A végrehajtó bizottsági ülésen előreláthatólag viharos viták lesznek a genfi megegyezés fölött. A kormánynak április 30-ig kell nyilatkoznia, hogy magáéva tesz-e, vagy sem a Lugosanu által Genfben aláírt jegyzőkönyvet.
 A konverziós törvényt illetően érdekes

hírt közöl a bukaresti Argus. A lap szerint amíg a városokban egyetemi tanárok, ügyvédek és diplomaták vitatkoznak egymással, a parasztok magányegyeségek révén emberséges módon intézik el adósságaik kérdését, anélkül, hogy igényt tartanának az Argetoianu-törvény előnyeire.
 1500 szövetkezeti bank kötött eddig kollektív megállapodást összes hitelezőivel
 108 bank adósa az egész tartozás megfizetésére kötelezték magukat, a többiek pedig 25-30 százalékos tőkeeredükiben állapodtak meg 5-9 százalékos kamattal mellett és 15 éves fizetési terminussal.

Az új rendtörvény alapján bíróság elé állítják a náci uniformisban ágáló erdélyi szászokat

Mit mondott Fortu a polgári blokk brassói ülésén?

Brasov-Brassó, március 31. (Az Új Kelet tud.) Az ugynevezett Polgári Blokk néhány nappal ezelőtti gyűlést tartott Brassóban. A blokk vezetője, Fortu professzor a töle megszokott erőszakos tónusban támadta a kormányt a Skoda-ügy miatt. Különösen Madgearu ellen hadakozott Fortu, de nem mulasztotta el megemlíteni a miniszter fiának nevét sem. A teremben helyet foglalt Joan Popoviciu főügyész is, aki jegyzeteket készített magának Fortu beszédéről és je-

lentést tett az igazságügyminisztériumnak. Tegnap hosszabb telefonteszélgetés folyt le az igazságügyminisztérium és a brassói ügyészség között, amelynek eredményeképpen Popoviciu főügyész a Fortu-ügy aktáival Bukarestbe utazott. Fortut a nemrégén megszavazott Mircnesu-rendtörvény alapján bíróság elé fogják állítani.
 A Fortu-üggyel párhuzamosan egy másik igen érdekes ügyben is kell döntenie

az igazságügyminiszternek. Mint ismeretes, a Mironescu-féle rendtörvény eltiltja nem hivatalos közegeknek bármily féle egyenruha viselését. Nos, néhány nappal ezelőtti Brassó uccáin negyven száz fiatal ember vonult fel a hitleristák barna uniformisában. Az igazságügyminiszternek kell most véleményét mondania arról, hogy az egyenruhában ágáló hitleristák a rendtörvény alapján bíróság elé állítandók-e, vagy sem.

Késhegyre menő harc indult meg a bukovinai zsidó és német lakosság között

Konrad Veidt is csatlakozott a nácihoz? A bukovinai németek ellen-bojkott mozgalma

Cernauti-Csernovitz, március 31. A bukovinai zsidó szervezetek március 27-ikére nagy gyűlést hívtak egybe, amelyen tiltakozni akartak a német, országai zsidó üldözések ellen és kimondani a bojkottot minden német származású áruira. A gyűlést nem lehetett megtartani, mert a csernovici katonai parancsnokság a zsidó és az antiszemita diákság közötti legutóbbi összetűzésekre való hivatkozással elutasította annak engedélyezését. A zsidó szervezetek erre felhívták a helybeli lapokban a zsidó lakossághoz. A felhívás a következő pontokat tartalmazta:
 1. Minden zsidónak szolidaritást kell vállalnia a németországi zsidóüldözésekkel szemben indított nemzetközi akcióval.
 2. Zsidó iparosok, kereskedők, orvosok, ügyvédek csatlakozzanak az egész világ zsidóságának a német áruk elleni bojkottjához.
 3. A zsidó intellektuelek tartsák magukat távol a német kultúra és szellem termékeitől mindaddig, amíg Németországban fajgyűlöletre és antiszemizmizmusra uszítanak a vezetők.
 A zsidóság mozgalma válaszképpen a bukovinai német kisebbség vezetői, akik szimpatizálnak a hitlerista mozgalommal, ugyancsak felhívást tettek köz-

ze a következő tartalommal:
 „1. Németek! Éttermekben, kávéházakban, etc. követeljük, hogy német lapokat fizessenek elő.
 2. Kérjétek mindenütt német eredetű árut.
 3. Ne vásároljatok azoktól a kereskedőktől, akik elvből nem tartanak németországi termékeket, vagy akik csatlakoztak a németellenes bojkottmozgalomhoz. A német áruk és termékek a legjobbak a világon.”
 A bukovinai zsidóság harca nem maradt meg az absztrakt felhívások keretei között. A zsidó politikai és vallási szervezetek vezetői utasították az egész bukovinai zsidó lakosságot, hogy ne használják egyetlen alkalommal sem nyilvános helyen, sem a családban a német nyelvet, hanem igyekezzenek megtanulni románul. Már is megbeszélés tárgyát képezi, hogy a zsidó felekezeti iskolákban a német előadási nyelvet franciával és románul cseréljék át. A bukovinai zsidók felhívást kapnak, hogy a jövőben ne látogassák a németországi fürdőhelyeket, hanem, ha orvosi kezelésre van szükségük, vagy maradjanak az országban, vagy pedig menjenek Franciaországba.
 Ezek a diszpozíciók nemcsak Németországra, hanem Ausztriára is vonat-

koznak, ahol az utóbbi időben ugyan csak antiszemita tendenciák ütöttek fel fejüket.
 A bukovinai németek, akik rádióban napnap után hallgatják Hitlernek a bojkottra való felhívását és a nemzeti szocialista párt tizenegy bojkottparagrafusát, kötelezően érezték magukra nézve, hogy csatlakozzanak a Németországban dúló barbár szellemhez. A bukovinai németek a maguk körében ugyancsak bojkottmozgalmat szerveztek meg, egyelőre azonban a siker minden reménye nélkül.
 Jellemző a Bukovinában uralkodó atmoszférára, hogy egy Csernovitzban most pergő német filmet, amelyben Konrad Veidt játssza a főszerepet, a zsidó lakosság tüntetően bojkottált, miután egyes lapokban az a hír terjedt el, hogy a népszerű filmszínész is lecsatlakozott a hitlerista mozgalomhoz. Utóbb a német lapok hivatalos kommunikében voltak kénytelenek ezt a verziót megcáfolni.

— Lezuhant egy katonai repülőgép Morvaországban, Prágából jelentik: A morvaországi Prostejew közelében egy katonai repülőgép lezuhant. Pilótája szörnyethalt.

1500 szövetkezeti bank békés uton megegyezett paraszt adósaival

Junius 30-ig meghosszabbították a kényszervégrehajtások felfüggesztését

Három konverziós javaslat között kell választania a kormánynak

Maniu Gyula Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium törvényjavaslatot készített elő, amely az ingatlanok végrehajtásának felfüggesztését június 30-ig meghosszabbítja. A vonatkozó törvényjavaslat, amely már a legfőbb törvényhozási tanács előtt fekszik, a következőképpen hangzik:

„Az ingatlanok végrehajtásának felfüggesztéséről szóló, 1932 december 23-án kihirdetett törvény intézkedései folyó év június 30-ig meghosszabbítottak.”

Politikai körökben azt hitték, hogy a kormány lemondott a konverzió végleges megoldásának tervéről s hogy májusban vagy júniusban rendkívüli szessziót hívnak egybe, amikor a mezőgazdasági és városi tartozások kérdése teljes egészében szövegre kerül. Ez a verzió alaptalannak bizonyult.

A kormány tagjai közül legalábbis többen azon a véleményen vannak, hogy a konverziós problémát még a jelenlegi szesszióban meg kell oldani. Popovici Mihály igazságügyminiszter erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

„A végrehajtások felfüggesztésének meghosszabbítása nem jelenti azt, miután el akarjuk halasztani a kérdés megoldását. Április elsején azonban lejár a végrehajtás felfüggesztéséről szóló törvény. Meg kellett tehát hosszabbítani, mert eddig az időpontig az új konverziós törvény nem lett volna megszavazható és ezérrel vezették volna a végrehajtásokat az adósok ellen.

Nemcsak az igazságügyminiszter képviseli ezt az álláspontot. Mironescu belügyminiszter, sőt maga Maniu Gyula is vallják, hogy az adósságok kérdésének megoldását elhalasztani egyenértelmű a mai gazdasági és pénzügyi káosz növelésével.

Nehéz lesz olyan megoldást találni, amely a sok ellentétes érdeket áthidalni tudja. De mindenképpen jobb lesz, hiteltelzőkre és adósokra egyaránt, és különösképpen az ország gazdasági életére lesz üdvös kihatással, ha valamilyen formában, de véglegesen elrendeződik ez a kérdés és a gazdasági élet normális útjára térhet vissza.

Nem éppen ilyen egybehangzók a vélemények a kormányon és a nemzeti pártok között. Több konverziós javaslat is fekszik a kormány előtt.

Valamennyien különböző felfogásokból indulnak ki, amelyeket nehéz lesz összeegyeztetni.

Csak a tíz hektáron aluli birtokok jogszertint konverziójának fenntartásának szükségességében egyeznek meg valamennyien. A hivatalos javaslatl szemben, amelyet Popoviciu Mihály igazságügyminiszter dolgozott ki, áll e pillanatban a Potarea javaslat és Mironescu belügyminiszter ellenjavaslat, amely igen érdekes intézkedéseket tartalmaz. Mironescu abból az elgondolásból indul ki, hogy a tartozásokat nem konvertálni, hanem az összes adóskategóriák, tehát tisztviselők, szabadfoglalkozásúak, stb. ügyének rendezésére is gondol.

A jogszertint konverzió a Mironescu javaslat szerint a tíz hektáron aluli birtokokat továbbra is védi.

A nagyobb földbirtokoknál a birtok huzsonöt-harminc százalékát, valamint az adós vagyonának megfelelő százalékát jelentsse ki a törvény érinthetetlennek, míg a fennmaradó vagyonrészt, a polgári törvénykönyv rendes diszpozícióit alkalmazza. Két szempontból látszik ez a felfogás indokoltnak:

1. Nem semmissül meg egy tulajdonos osztály, amely megmaradó vagyonával továbbra is szerepet játszat a gazdasági életben.

2. A hitelezők is megtalálják a számitásukat. Emellett azok, akik tezaurlálták pénzüket, sietni fognak föld-

ket, házakat vásárolni és így a gazdasági élet felélénkül.

Ez természetesen egyike csupán a kormány elé terjesztett tervezeteknek és távolról sem a végleges. A nemzeti paraszt párt vezetői azon a véleményen vannak, hogy a kormány ne döntsön ebben a kérdésben a végrehajtó bizottság meghallgatása nélkül. A végrehajtó bizottság a napokban össze fog ülni, miután Maniu csütörtökön este már megérkezett Bukarestbe.

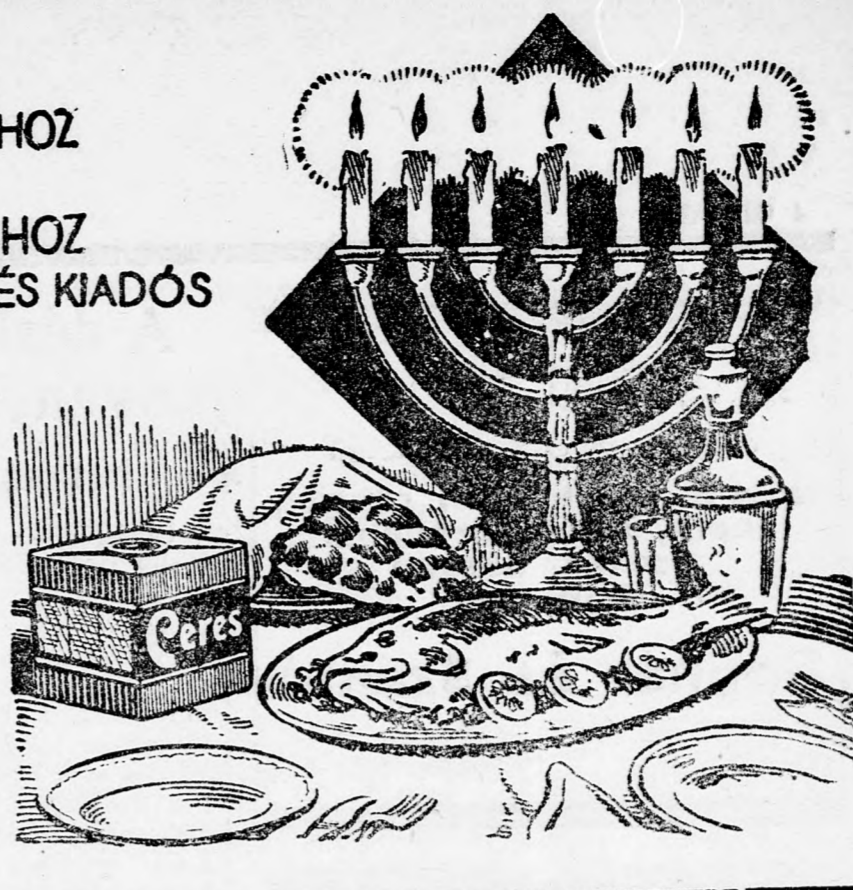
A nemzeti parasztpárt elnöke kijelentette barátai előtt Kolozsváron, hogy nem nyilatkozik a napirenden levő kérdésekről mindaddig, ameddig Vaida Sándorral ne tárgyal. Maniu véleménye azonban ismeretes. A volt miniszterelnök egy széleskörű és gyors konverzió mellett foglal állást.

Van azonban egy másik kérdés, amelyben komoly nézeteltérés merült fel Maniu és Madgearu között. A pénzügyminiszter a költségvetési vita során elmondott beszédében a genfi megegyezés mellett foglalt állást és hosszasan fejtegette az okokat, amelyekből kifolyólag a megegyezést

SÜLTEKHEZ ÉS
MARTÁSHOZ
DESSERTHEZ ÉS
KALÁCSHOZ
GAZDASÁGOS ÉS KIADÓS



100%-OS TISZTA
KOKUSZ ZSIR



szükségesnek tartja. Ezzel szemben Maniu nem ért egyet a Genfben aláírt jegyzőkönyvvel. Elvben nem ellenzi a megállapodást, de a Romániától kért áldozatok fejében megfelelő ellenszolgáltatásokat akar a népszövetségtől. Mindenekelőtt is pedig egy újjáépítési tervet, amelynek végrehajtását effektíve támogatja a külföldi tőke.

A végrehajtó bizottsági ülésen előreláthatólag viharos viták lesznek a genfi megegyezés fölött. A kormány-nak április 30-ig kell nyilatkoznia, hogy magáévá tesz-e, vagy sem a Lugosanu által Genfben aláírt jegyzőkönyvet.

A konverziós törvényt illetően érdekes

hírt közöl a bukaresti Argus. A lap szerint amíg a városokban egyetemi tanárok, ügyvédek és diplomaták vitatkoznak egymással, a parasztok magányegyezségek révén emberséges módon intézik el adósságaik kérdését, anélkül, hogy igényt tartanának az Argetoianu-törvény előnyeire.

1500 szövetkezeti bank kötött eddig kollektív megállapodást összes hitelezőivel

108 bank adósa az egész tartozás megfizetésére kötelezték magukat, a többieké pedig 25-30 százalékos tőkeereduációban állapodtak meg 5-9 százalékos kamattal mellett és 15 éves fizetési terminussal.

Az új rendtörvény alapján bíróság elé állítják a náci uniformisban álgáló erdélyi szászokat

Mit mondott Fortu a polgári blokk brassói ülésén?

Brasov-Brassó, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Az ugynevezett Polgári Blokk néhány nappal ezelőtt gyűlést tartott Brassóban. A blokk vezetője, Fortu professzor a fölle megszokott erőszakos tónusban támadta a kormányt a Skoda-ügy miatt. Különösképpen Madgearu ellen hadakozott Fortu, de nem mulasztotta el megemlíteni a miniszter fiának nevét sem. A teremben helyet foglalt Joan Popoviciu főügyész is, aki jegyzeteket készített magának Fortu beszédéről és je-

lentést tett az igazságügyminisztériumnak. Tegnap hosszabb telefonbeszélgetés folyt le az igazságügyminisztérium és a brassói ügyészség között, amelynek eredményeképpen Popoviciu főügyész a Fortu-ügy aktáival Bukarestbe utazott. Fortut a nemrégén megszavazott Mircnespu-rendtörvény alapján bíróság elé fogják állítani.

A Fortu-üggyel párhuzamosan egy másik igen érdekes ügyben is kell döntenie

az igazságügyminiszternek. Mint ismeretes, a Mironescu-féle rendtörvény eltiltja nem hivatalos közegeknek bármily féle egyenruha viselését. Nos, néhány nappal ezelőtt Brassó utcáin negyven szász fiatal ember vonult fel a hitleristák barna uniformisában. Az igazságügyminiszternek kell most véleményét mondania arról, hogy az egyenruhában álgáló hitleristák a rendtörvény alapján bíróság elé állítandók-e, vagy sem.

Késhegyre menő harc indult meg a bukovinai zsidó és német lakosság között

Konrad Veldt is csatlakozott a nácihoz? A bukovinai németek ellen-bojkott mozgalma

Cernauti-Csernovitz, március 31. A bukovinai zsidó szervezetek március 27-ikére nagy gyűlést hívtak egybe, amelyen tiltakozni akartak a német országi zsidó üldözések ellen és kimondani a bojkottot minden német származású áruira. A gyűlést nem lehetett meg tartani, mert a csernovici katonai parancsnokság a zsidó és az antiszemita diákság közötti legutóbbi összetűzésekre való hivatkozással elutasította annak engedélyezését. A zsidó szervezetek erre felhívást tettek közzé a helybeli lapokban a zsidó lakossághoz. A felhívás a következő pontokat tartalmazta:

1. Minden zsidónak szolidaritást kell vállalnia a németországi zsidóüldözésekkel szemben indított nemzetközi akcióval.

2. Zsidó iparosok, kereskedők, orvosok, ügyvédek csatlakozzanak az egész világ zsidóságának a német áruk elleni bojkottjához.

3. A zsidó intellektuelek tartásuk magukat távol a német kultúra és szellem termékeitől mindaddig, amíg Németországban fajgyűlöletre és antiszemitizmusra uszítanak a vezetők.

A zsidóság mozgalmaira válaszképpen a bukovinai német kisebbség vezetői, akik szimpátiáznak a hitlerista mozgalommal, ugyancsak felhívást tettek köz-

zé a következő tartalommal: „1. Németek! Éttermekben, kávéházakban, etc. követeljük, hogy német lapokat fizessenek elő.

2. Kérjétek mindenütt német eredetű árut.

3. Ne vásároljatok azoktól a kereskedőktől, akik elvből nem tartanak németországi termékeket, vagy akik csatlakoztak a németellenes bojkottmozgalomhoz. A német áruk és termékek a legjobbak a világon.”

A bukovinai zsidóság harca nem maradt meg az absztrakt felhívások keretei között. A zsidó politikai és vallási szervezetek vezetői utasították az egész bukovinai zsidó lakosságot, hogy ne használják egyetlen alkalommal sem nyilvános helyen, sem a családban a német nyelvet, hanem igyekezzenek megtanulni románul. Már is megbeszélés tárgyát képezi, hogy a zsidó felekezeti iskolákban a német előadási nyelvet franciával és románnal cseréljék át. A bukovinai zsidók felhívást kapnak, hogy a jövőben ne látogassák a németországi fürdőhelyeket, hanem, ha orvosi kezelésre van szükségük, vagy maradjanak az országban, vagy pedig menjenek Franciaországba.

Ezek a diszpozíciók nemcsak Németországra, hanem Ausztriára is vonat-

koznak, ahol az utóbbi időben ugyan csak antiszemita tendenciák ütöttek fel fejüket.

A bukovinai németek, akik rádióban napnap után hallgatják Hitlernek a bojkottra való felhívását és a nemzeti szocialista párt tizenegy bojkottparagrafusát, kötelezőnek érezték magukra nézve, hogy csatlakozzanak a Németországban dúló barbár szellemhez. A bukovinai németek a maguk körében ugyancsak bojkottmozgalmat szerveztek meg, egyelőre azonban a siker minden reménye nélkül.

Jellemző a Bukovinában uralkodó atmoszférára, hogy egy Csernovitzban most pergő német filmet, amelyben Konrad Veldt játsza a főszerepet, a zsidó lakosság tüntetően bojkottált, miután egyes lapokban az a hír terjedt el, hogy a népszerű filmszínész is lecsatlakozott a hitlerista mozgalomhoz. Utóbb a német lapok hivatalos kommunikében voltak kénytelenek ezt a verziót megcáfolni.

— Lezuhant egy katonai repülőgép Morvaországban. Prágából jelentik: A morvaországi Prostejew közelében egy katonai repülőgép lezuhant. Pilótája szörnyethalt.

של פסח

Jutányos, de extra jóminőségű

saját főzésű húsvéti cognac,
seprű, szilva, uradalmi
édeskés húsvéti
fajborok**Bognár és Szántó**Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd.
68-70. Telefon 332-72.**EGYESÜLETI ÉLET**

Az Aguda chalucelepet létesített Kolozsváron. A Palesztina-munka diadalmasan terjed mindenfelé. A kolozsvári Aguda ifjúsági csoportja a Tordai uton házat és három és félholdas belsőseget bérelt, amelyen megkezdte a földműves munkát. Egyelőre tíz ifju talmudista, szakszerű vezetés mellett, turja a földet. A vallási felügyelet példás és szigorú. A lelkes ifjak morális viselkedése és szellemi élete semmiben sem különbözik kollegáiktól, akik a jesivákban forgatják a szent foliánsokat. Idejüket beosztják a földmunkának és a Talmud tanulásnak. Lépést tartanak az Aguda talmudi világkurzusával és mindennap megtanulják a da' jomit. A telep 20-30 chaluc felvételére rendezkedik be. A nemes vállalkozást a kolozsvári ortodox hitközség vezető személyiségei áldozatkészséggel támogatják és a Chevra Kadisa szubvencionálja.

A E. Zs. N. Sz. marosvásárhelyi helyi csoportja legutolsó választmányi gyűlésének határozata következtében, amit a folyó hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlés is helyben hagyott, az ifjúsági egyesületek működését a jövőben egy-egy választmányi tag teljes felelősséggel fogja felülvizsgálni. A helyi csoport így reméli eliminálni azokat az ellentéteket, amelyek az ifjúság és a választmány között a multban felmerültek. Remélhetőleg a kontrollnak meg lesz az eredménye és az öregebb cionisták és a fiatalok között a harmónia újra teljes lesz, ami éppen a helybeli cionista munka eredményessége érdekében kívánatos.

A marosvásárhelyi zsidó elemi iskola folyó hó 12-én rendezte meg a hagyományos purim-ünnepét. A növendékek 3 felvonásos szindarab keretében ismertették a közönséggel purim történetét, amelynek keretében szinte minden gyermek szerephez jutott. Helyszíne miatt csak Czitrom Évát emeljük ki, aki bájos megjelenésével Eszter szerepében excellált. A közönség kellemesen elszórakozott a gyermekek játéka, akiknek betanításáért a tanítói kart illeti dícséret. — Egy héttel később a helybeli héber óvoda tartotta meg purim ünnepét. A gyermekek meglepő ügyességgel mozogtak a színpadon és egyforma folyékonyan beszéltek héberül és románul. A gazdag műsor minden egyes számát a hallgatóság lelkes tapsa követte. A közönség a program befejeztével nagy ovációban részesítette az általános rokonszenvnek örvendő dodát, Rosenfeld Ilit, aki páratlan tehetséggel és szeretettel tanította be a gyermekeket.

(H. L.)

Óvakodjon az
INFLUENZÁ-tól
a kellemes illatu és**fertőtlenítő**„Szt. László”
szappannal**Tavaszi ruhák festése, tisztítása már megkezdődött CZINK-nél****A dési kommunista letartóztatottak beadványban tiltakoznak fogvatartásuk ellen****Hét napja éhségsztrájkolnak már a dési letartóztatottak**

Cluj-Kolozsvár, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a kolozsvári és bukaresti munkászavargások óta az ország egyes vidéki ügyészségein számos kommunista letartóztatottat internáltak. Dészről a letartóztatottak egyrészt már szabadlábra helyezték, de közülök 31 ember még mindig letartóztatásban van és ezek egy héttel ezelőtt éhségsztrájkot proklamáltak. A letartóztatottak között pánikszerű hangulatot idézett elő, hogy egyetlen intervenciójuk sem vezetett eredményre és annak ellenére, hogy a törvényes felügyelet és táblai főügyész memorandumokkal árasztották el, nem történt intézkedés, mely valamit is változtatott volna a letartóztatottak helyzetén.

Tegnap a dési vizsgálóbíró két dési letartóztatottat kihallgatott. A vizsgálóbíró úgy dr. Nasch, mint Hirsch Ignác letartóztatottak szabadlábra helyezését rendelte el. A dési ügyészség ezt a határozatot nem felelteszte meg és annál meglepőbb, hogy a törvényes huszonnégy óra lejártá után dr. Nascht és Hirscht nem helyezték szabadlábra. Az egyik szatmári

letartóztatottat a szatmári vizsgálóbíró már napokkal ezelőtt szabadlábra helyezte, de ez is még letartóztatásban van.

A letartóztatottak hozzátartozói és jogi képviselői most memorandumot készítettek, amelyet az illetékes bírói fórumokhoz készülnék benyújtani. A memorandum elmondja, hogy a rossz bánásmód és a törvénytelen minősített fogvatartások miatt a foglyok éhségsztrájkot kezdtek. A memorandum szerint a kolozsvári táblai főügyészség, a törvényes ügyészség, a minisztériumban számos beadványban kérték az állapotok megszüntetését, de mindez ideig semmi nem történt. Ezzel szemben — írja a memorandum — a hivatalos hatalommal való viselkedésnek egész hosszu sorát követték el azzal, hogy minden bírói végzés nélkül továbbra is fogva tartják őket.

A beadványt pénteken dr. Zacharia táblai főügyészhez juttatta el Saragea Zamfir ügyvéd. A főügyész azonban kijelentette, hogy ez nem tartozik rá. Szombaton reggel a táblai elnökhöz nyújtják be beadványukat a kommunista letartóztatottak hozzátartozói.

Szinkör Mozgó

Szombaton és vasárnap 3, 5, 7 és 9-kor:

A pokol angyalaiA legnagyobb háborús repülőfilm.
Jean Harlow Ben Lyon és James Hall.

Jön:

1980

Jön:

Fantasztikus utopisztikus regény.

El Brendel, Maureen O'Sullivan.

A jövő hét szenzációja:

Jo-Jo kisasszony

(Ilyen lányt nem lehet elfeledni!)

Willy Forst és Dolly Haas.

KÖZGAZDASÁG**Az erdélyi gyáriparosok is állást foglalnak a kontingentálással szemben****Az Ugir kolozsvári kerületi választmányi gyűlése**

Az Ugir kolozsvári kerülete f. hó 28-án rendes havi választmányi ülést tartott. A napirendet, melyen az új kartelltervezet, az iparpártolási kedvezmények egyévi meghosszabbításáról szóló törvénytervezet, a munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvénytervezet, a kontingentálási eljárás, az új vasúti árutarifája szerepelt, — dr. Böszörményi Sándor ügyvezető igazgató ismertette.

A legélénkebb vitát a kartelltervezet provokálta, amely legujabb enyhített formájában sem elégíti ki a nagyiparosság igényeit tekintélyes részét. A törvény szövegezéséből megállapítható ugyanis, hogy a gazdasági életet gyakorlatilag nem igen ismerő emberek műve, mert hiányzanak belőle a szabatos gazdasági meghatározások. Különös aggodalmat kelt az iparügyi minisztériumnak az árak megállapításába való szabad beavatkozása, az ár kalkuláció minden közelebbi megjelölése nélkül, ami természetesen önkényes rendelkezésekhez vezet. E tekintetben a gyáriparosoknak az a kívánsága, hogy a törvény egy fix rentabilitást határozzon meg, amelyen alul az iparügyi miniszternek ne legyen joga az ár alakulásba beavatkozni. Azonkívül az árak ellenőrzését, amely a tervezet szerint — az iparügyi minisztérium közegeinek van fentartva, egy szakértő választott bíróság hatáskörébe kívánják utaltatni.

Aggodalommal nézik a gyáriparosok az új alapításoknak és a meglévő gyárak kibővítésének a kormány előzetes engedélyéhez való kötését is. Ebben egyesek a gazdasági szabadságnak olyan korlátozását látják, amely az ipari tőkésítés legnagyobb kárára, az egészséges versenynek is gátat vet.

A többség az erre vonatkozó rendelkezések teljes kiküszöbölése mellett foglalt állást.

Az 1933 április 1-én lejárató iparpártolási kedvezményeknek 1934 április 1-ig leendő meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot megelőződellet vették tudomásul az erdélyi gyáriparosok és csak azt sajnálják, hogy a törvényjavaslat megszavazása a lejárat utolsó pillanatában történik, amikor már alig kerülhetők el a költséges szálítási zavarok.

A munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvénytervezetben, amelyet a szenátus időközben már meg is szavazott — a jelenlegi helyzettel szemben — különös sérelmet, csak abban láttak, hogy a balesetjártulékokat egységes kulcsban állapítja meg, a veszélyességi fokozatok tekintetbe vétele nélkül; vala mint abban is, hogy a 10-nél kevesebb alkalmazottal dolgozó munkaadókat teljesen mentesíti a balesetjártulékok fizetése alól, jöllehet — baleset esetén — az ő alkalmazottaik is részesülnek az erre vonatkozó jogokban.

A választmány határozatot hozott, miszerint a vezetőség tegyen meg mindent, hogy a törvénytervezetnek ezen rendelkezése változtassék meg oly módon, hogy az eddigi 24 veszélyességi fokozat helyett — miként ez a törvénytervezetnek egy előbbi formájában benne is volt — legalább nyolc fokozatba soroztassanak a vállalatok és ehhez képest fizessék a balesetjártulékokat. A 10-nél kevesebb alkalmazottal dolgozó munkaadók balesetjártulékait pedig ne fizetessék meg a többi nagyobb vállalatokkal.

A kontingentálási eljárás ellen és különösen a március-juniusi kontingensek kiosztása ellen igen súlyos panaszok

hangzottak el. Ezeket egy felterjesztés, be foglalva a kerületi vezetőség az iparügyi miniszter urnak is tudomására hozta és kérte ezen panaszok jóakaratu megvizsgálását és a lábra kapott bürokratismus és protekcionizmus sürgős le-törését, különben az egész kontingentálási rezsim sajnálatos botrányokba fulladhat, gazdasági életünk legnagyobb kárára. Kérte továbbá a kontingentált cikkek revízióját is a nyersanyagok behozatalának teljes szabaddá tétele irányában.

Az új vasúti tarifát illetőleg, habár nem elégíti ki az összes várakozásokat, sok javulást állapítottak meg, gyáripársaink. A tarifaszakértők a várható átlagos olcsóbbodást körülbelül 15 százalékra becsülik, ami nincs ugyan arányban az általános áresésekkel, de mégis némi könnyítést jelent. Csak az kell újabb elégedetlenséget, hogy az életbe léptetési intézkedések megtétele egyre késik és úgy a termelők, mint a kereskedők folytonos bizonytalanságban vannak jövőbeni kalkulációik tekintetében.

A gazdasági élet iránti érzék teljes hiányát kell látnunk ebben a huzavonában, amelynek kárát nemcsak a magángazdaság, hanem maga a vasút, mint autonóm állami üzem és az egész ország is vallja.

Április harmincadikáig beváltja a 20 lejeseket a Banca Nationala. A Mihályfejes huszlejesek beváltása sok fejtörést okozott a kereskedőknek. A közönség az ilyenkor szokásos indolenciával inkább adta, mint elfogadta a Mihályfejes huszlejeseket és a kereskedők a mai határnapon valószínűleg rohantak, hogy elszedjenek a Mihályfejes huszlejesekből. Erre való tekintettel a Banca Nationala elhatározta, hogy a beváltást április harmincadikáig meghosszabbítja. Eddig az időpontig a Banca Nationala elfogadja a huszlejeseket. Vásárló értékük azonban nincsen és elfogadásuk nem kötelező.

Meghívó a Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. Targu-Mures 1933 április hó 16-án, vasárnap délelőtt fél 11 óra-kor a Zsidó Kulturházban megtartandó 1932. évi rendes közgyűlésére, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottak. Tártyosorozat: 1. Az igazgatóság jelentése az 1932-es üzletéről, a zárszámadások előterjesztése és a nyereségelosztásra vonatkozó indítvány. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. Felmentvény az igazgatóság és felügyelőbizottság részére. 4. Választások. 5. Esetleges indítványok. Figyelmeztetés: Felhívjuk a t. részvényesek figyelmét arra, hogy a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, akik 1932 december hó 31-ig teljesen befizetett részvényeikről szóló igazolójegyeiket az intézet pénztáránál (P. Regele Ferdinand No. 66.) átvették. Esetleges indítványok csak az esetben tárgyalhatók a közgyűlésen, ha azok az intézet elnökségéhez 1933. év április hó 13-ig beazólag irásban benyújtottak. A mérleg és eredmény számlák, valamint a felügyelőbizottság jelentése a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthetők. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés 1933 április hó 23-án d. e. fél 11 óra-kor ugyanott fog megtartatni, mely azonban a megjelentek számára való tekintet nélkül fog határozni. Tg.-Mures, 1933 március hó 15. Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. Tg.-Mures Igazgató sága.

Convocare

Actionarii firmei Suce. lui Mauritiu Bergner S. A., Turda sunt convocati la adunarea generala ordinara care sa va tine in 10. Aprilie 1933. ora 16. in Turda, piata Mihai Viteazul Nr. 48. cu ornatoarea ordin de zi: 1. Raportul consiliului de administratie si al comitetului de censori si prezentarea bilan-tului si contului de profit si pierdere pe anul 1932. 2. Hotarare in ce priveste conturile exercitiului 1932. 3. Urzarea capitalului social la 800.000 Lei. 4. Ale gerea comitetului de censori. 5. Alte propuneri. Cluj, la 30. Martie 1933.

Consiliul de administratie.

Bilant. Active: Cassa 5994. Debitorii 281.383. Marfuri 646.765. Pasive: Capital social 500.000. Creditorii 381.148. Reserve pt. dubioase 8441. Profit net 44.553. Contul profit si pierdere. Pierdere: Telefon 3054. Incaizire si luminat 2966. Casa cereuala 5370. Salarii 183.250 Chiria 30.000. Imp. de stat 7930. Cheltuiele generale 72.345. Creante dubioase 8441. Profit net 44.553. Profit: la secont 128.516. La marfuri 229.393.

Fel-főt

Bucur
Uj Kelet
az öngy
buculek
kerültek
gositaso
nescu h
delutani
ügyi áll
tábornok
ben, az
dozata
kot, a
teret ok
panászá
hivatkoz
házában
ezer lej
tehát m
re nyit
vojt a
nem vá
za a m
Skoda.ü
Az es
sunk sz

A ka
rend el
ter meg
öngyilk
csulevel
hoz int
kezőképe
„Ma
lyel
tött
megm
rint a
lamer
ság.
san é
szere
a lev
mánya
tassar
a bet
za tá
dig r
betéte
mert
tes v
den r
lanul
azt a
leség
rem,
masz
talóje
vele!
Ugya
deescu
is, am
tagjain
vasott

Ez ut
rancia
sorait
za:
„De
keres
gabb
gyöz
red
saim
jobbá
tünk
kitől
baksi
nem
szere
önma
nem
szere
matk
maga
szivv
továk
keidn
ged,

Tetemrehívás a kamarában az öngyilkos táborno holttete fölött

Megrázó bucsulevekben védekezik Popescu tábornok a vesztegetés vádjával és azt állítja, hogy Stefanescu-Amza tábornok kergette a halálba. 26.000 lejt találtak Popescu lakásában. Zeletzky már beismeri, hogy vesztegetett

Felfüggesztették a hadügyminisztérium több főtisztviselőjét

Bucuresti. Bukarest, március 30. (Az Uj Kelet tud.) Sica Popescu tábornok az öngyilkos craiovai hadtestparancsnok bucsulevelei ma délután nyilvánosságra kerültek. Lupu dr. és Tatarescu felvilágosításokat kértek a kormánytól és Calinescu belügyi alminiszter a kamara ma délutáni ülésén felolvasta a volt hadügyi államtitkár bucsusorait. Popescu tábornok elkeseredetten védi magát ezekben, azt írja, hogy igaztalan üldözés áldozata lett és Stefanescu-Amza tábornokot, a Jorgakormány volt hadügyminiszterét okolja idegrendszerének összeroppanásáért. Szegénységére és becstelenségére hivatkozik az öngyilkos katonatiszt és házában csakugyan mindössze néhány ezer lejt találtak. Ezeknek a leveleknek tehát még folytatásuk lesz; mindenesetre nyitva marad a kérdés: ha ártatlan volt a volt hadügyi államtitkár, miért nem várta meg, hogy a vizsgálat tisztázza a mármár tengeri kigyóvá dagadó Skoda-ügyben játszott szerepét? Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

A tábornok bucsulevelei

A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Calinescu belügyi alminiszter ment a szövegre és felolvasta az öngyilkos craiovai hadtestparancsnok bucsuleveleit. A tábornok Presan marsallhoz intézte első levelét, mely a következőképpen hangzik:

„Marsall ur! Az a szívéllyesség, melylyel irányomban viseltetett, felbátorított arra, hogy önhöz forduljak és megmondjam önnek marsall ur, miszerint az a vád, amelyet dr. Lupu a parlamentben felhozott, közönséges aljaszság. Két éven keresztül szisztematikusan és végleg összezúrták az idegrendszereket. Olvassák fel a parlamentben a leveleket és hirdessék ki, hogy Románia és az egész világ bankjaiban kutasanak utána, hogy hol vannak azok a betétek, amelyekről dr. Lupu és Amza tábornok urak beszéltek? Ha pedig nem fogják megtalálni ezeket a betéteket, amit nem is találhatnak meg, mert nem léteznek, úgy az én becstelenségem vérem szíkjén az arcukba és minden nap emlékeztesse őket, hogy ártatlanul hurcolták meg. Köszönöm önnek azt a szimpátiát, amelyet velem és feleségemmel szemben tanúsított és kérem, hogy feleségemnek, ki minden támasz, segítség nélkül marad, vigasztalója legyen és ne hagyja el őt. Isten velem!”

Ugyanígyen értelmű leveleket írt Condescu tábornokhoz és Aldea ezredeshez is, amelyeket az alminiszter a kamara tagjainak mély meghatótsága közben olvasott fel.

„Soha, senkitől egy banit nem vettem el”

Ezután felolvasta a tragikus sorsu parancsnoknak feleségéhez intézett bucsusorait is, mely a következőket tartalmazza:

„Drága, egyetlen Anettám! Hét éven keresztül éltünk együtt a legboldogabb házasságban. Ezen idő alatt meggyőződhettem, hogy szerettelek. Ismered a szenvedéseimet, a megaláztatásaimat, melyet átéltem. Te tudod a legjobban, hogy milyen szerény a helyzetünk, hogy én nem vettem el soha senkitől egy banit sem, legkevésbé pedig baksist, a hazám megkárosítására. Ha nem lett volna irántad való végtelen szeretetem, már régen végeztem volna önmagammal. Tovább azonban már nem bírom. Az idegeim végre teljesen összeroppannak, nem bírom már az ártatlan éjszakákat, az üldözöttséget, a megaláztatást, ezzel a rossz, beteg szízzel lehetetlen ekkora szenvedést tovább viselnem. Támazkodj gyermekeidre, akik jók és akik szeretnek téged, kiknek körében elviselheted az

élet ezer nehézségét, rosszaságát. Ami az adósságainkat illeti, a Nemzeti Banknál lévő 38.000 lejből fizess ki, amit lehet, add el a fölösleges butorkat, melyekre nincs szükséged és mind fordíts az adósságok törlesztésére. Tudom, hogy nehezen válaszol meg a megszokott kedves butordaraboktól, de az élet csupa lemondás, fájdalom. Bocsáss meg azért a mérhetetlen fájdalomért, melyet a végzetes cselekedetemmel okoztam neked. Amza tábornoknak kívánom, hogy soha az életben ne legyen más pénze, mint azok a betétek, melyeket én elhelyeztem külföldi bankokban, melyeket Skodaéktól és bármilyen más cégtől kaptam. Ha ezeket a betétkönyveket megtalálják, osz-

szak szét a pénzt Lupu, Amza és mind az azok között, akik megrágmazták. Ha ellenben nem fogják találni sehol, az én vérem szíkjén az arcukba és emlékeztessék az aljas vádakra őket. Egyetlen Anettám! Barátunkban, Condescu tábornokban vigasztalót, támaszt fogsz találni. Ő aközé a kevés ember közé tartozik, akinek a jó emlékével távozom el az élők sorából. Örizzen meg minden rossztól és segítsen meg az Isten. Ezer-szer csókollak, szeretet, imádtott Anettám, Puiorul-od.“ U. I. Egyszerű temetést kívánok, szónoklatok nélkül, a keresztmre pedig ez legyen írva: Itt pihen egy becsületes ember, ki nem élhetett az irigykedők és aljasak miatt.”



A jó megrágás fél emésztés.

A rágáshoz az szükséges, hogy fogai épek, egészségesek legyenek és ezt az

ODO szájfertőtlenítővel érheti el.



Az **ODO** megőrzi előrehaladott koráig fogainak épségét

„A kormány el akarja terelni a figyelmet”

Calinescu belügyi államtitkár felolvasta a leveleket, mire Leon lupista kér szót az elnöktől. Hatalmas zaj támad, erre a többség kórusban kiáltja feléje és a lupisták felé: Gyilkosok! Gyilkosok! Az elnök nem adja meg a szót. Erre Junian és Inculet kérnek engedélyt a beszédre, mire ismét nagy tumultus és lármá keletkezik, az ellenzékiek kitudulnak a padokból, a többségiek pedig újból ismétlik: gyilkosok, gyilkosok! Junian mégis felmegy a pódiumra és beszélni akar, szavait azonban elnyeli a zaj. A kvestoroknak kell közbelépni hogy rendet teremtsenek, azonban nekik sem sikerül s így az elnök felfüggeszti az ülést. Ujra megnyitás után Jonescu-Botosani többségi képviselő felolvassa azt a levelet, amelyet Adrian Brudariu temesvári tartalékos kapitány intézett Samsonovici hadügyminiszterhez, kijelentve, hogy ő nem adott senkinek sem pénzt, hogy halasztást kapjon a hadgyakorlatokra, mert ő nem ad senkinek sem baksist.

Utána Junian kapja meg a szót. Kijelenti, hogy a kormány a hátrahagyott levelek felolvasásával el akarja terelni a figyelmet az ügyről. Az igazság az, hogy Zeletzky levelezésben állott a nemzeti parasztpárt egyes vezetőberekkel. Hangok a többség oldaláról: Gyilkosok, gyilkosok!

Azután Inculet azt mondja, hogy a kormány felelős az eseményekért. Betianu többségi: Maguk gyilkolták meg a parasztokat Beszarabiában.

Miért olvasták fel a leveleket? Calinescu belügyi államtitkár: Azért olvastuk fel az öngyilkos hátrahagyott leveleit, mert azt a tegnapi ülésen éppen dr. Lupu kérte.

Leon lupista beszélt, ki megismétli Ju-

Nem minden gummsarok PALMA kaucsuksarok!



Ügyeljünk tehát, mert egyedül a PALMA védjegy biztosítja a tökéletes PALMA minőséget és tartósságot!

gában. Páratlanul enervált állapotban tért haza ebédelni a tábornok. Alig vett magához valami ételt és be akart zárni a közni dolgozószobájában. Az adjutánskapitány különböző ürügyek alatt minduntalan bekopogtatott hozzá, mire föltette sürgős megbízással elküldte a hadtestparancsnoksághoz, hogy magára maradjon.

Egyetlen lóvész

Caralateanu dolgát végezve lóhalálban tért vissza. Ezalatt Popescu már megírta a bucsuleveleket, újabb ürüggyel telefonálni küldte adjutánsát az emeleti lakosztályába, azonnal bezárta mögötte az ajtót és pár pillanat múlva eldördült a lóvész a dolgozószobában. Felesége és adjutánsa azonnal feltörték az ajtót, ahol egy fotóiban ülve vérző fejű eszméletlenül találták meg a tábornokot. Kezében még füstölgött a Steyr-revolver. Egyetlen lövéssel végzett magával: a golyó jobb halántékán ment be és a balon jött ki, hogy a szoba falában akadjon meg. Azonnal elhívták dr. Dobrinescu és dr. Dia mantecu orvos ezredeseket, majd Albu dr.-t, aki szanatóriumba szállította az öngyilkost. Az orvosok minden erőfeszítése, hogy a lóvész következtében előállott agyvérzést elállítsák — hiábavalónak bizonyult. Popescu tábornok, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerzte volna, este 8 óra 45 perckor kiszenvedett.

Sica Popescu St. Mina uccai lakására még az este folyamán kiszálltak Aldea ezredes, az I. hadtest vezérkari főnöke és Lazarou ezredes, első királyi ügyész. A tábornok irászatfőlkjében 20.000 lejt találtak, ezenkívül pedig pénztárcájából 6350 lejt került még elő. Az éjszaka folyamán valóságos bucsujárás volt a tábornok lakása körül. Katonai futárok magasrangú katonatisztek jöttek mentek különböző parancsokkal. Popescu ideiglenesen Constantiniu tábornok helyettesíti az I. hadtest élén.

„Vétkes könnyelműség”

Ami a büntünyt magát illeti, a vizsgálat már meglehetősen elkérekhaladott stádiumban van. A katonai hatóságoknak sikerült megfejteni Zeletzky három siffrizott táviratát. Zeletzky maga is beismeri ma már, hogy az ügy érdekében kisebb-nagyobb baksisokat osztogatott szét. Am, ha vesztegetés és a kémkedés vádjával nem is nyerne beigazolást, azért a puszta tényért, hogy titkos katonai aktákat tartott magánál, az osromállapotról szóló törvény értelmében 2-10 évig terjedő börtön jár. Zeletzky tehát semmi esetre sem szabadulhat.

Petrescu tábornok, lovassági felügyelő befejezte a hadügyminisztérium vizsgálódásainak első részét. A tábornok ma is megállapította, hogy az iratok megőrzésénél több magasrangú katonatiszt vétkes könnyelműséggel járt el. Ezeket ma felfüggesztették hivatalukból és az eljárás megindult ellenük. Nevüket még nem hozták nyilvánosságra.

ש פסח
CUROR

és minden néven nevezendő ש פסח fűszeráru a legelőss napiarban kapható

Katz és Bernát

cégnél CLUJ, Piata Mihai Vit. 22.
Telefon: 397. Telefon: 397.

HIREK

Oriási sikerrel fut „Nappal én, ejje te...”
Érdekes, zenés történet arról, hogy hogyan kerül egy ágyba Nagy Károl és Willy Fritsch Royal-mozgóban.

Véres összetűzés Lodzban zavargó sztrájkoló munkások és a karhatalom között. Varsóból jelentik: Lodzban sztrájkoló kommunista textilgyári munkások zavargást inszenáltak s szembeszálltak az ellenük kivonultatott karhatalommal. Fegyverhasználat nyomán egy munkás életét veszítette, haton súlyos állapotban kórházba kerültek.

A kolozsvári rendőrség hírei. Kis-pál László Szántó ucca 73. sz. alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy János nevű fia március 27-én iskolába ment és azóta nem tért vissza. A rendőrség bevezette a nyomozást. — Friedmann Gáspár Hosszu ucca 31. szám alatt lakó kereskedő 250 lejes lopás miatt feljelentést tett a rendőrségen. — Kulcsár István Király ucca 8. szám alatti lakos 470 lejes lopás miatt tett feljelentést. A nyomozás folyik.

Eljegyzés. Márkus Blanka Turda és Fried Pál mérnök Alba-Julia, jegyesek.

Az olaszliszkai főrabbi Gyulafehérvárra érkezett, ahol Meisler József-nél szállott meg. A szentéletű férfi hétfő reggelig marad a városban.

Az amerikai képviselőház elfogadta azt a javaslatot, mely szerint az orvosoknak joguk van pácienseik számára korlátlan szeszitalfogyasztást előírni. Washingtonból jelentik: Az amerikai képviselőház elfogadta azt a javaslatot, amely kimondja, hogy az orvosoknak joguk van egészségi okokból pácienseiknek korlátlan szeszitalfogyasztásra jogosító igazolványt kiadni.

C. Bobescu hangversenye. Tegnap este a kolozsvári Román Operában tartotta meg egyetlen kolozsvári hangversenyt C. Bobescu, a jónévrű román zeneszerző és hegedűművész. Bobescu mestersen kezeli a vonót, temperamentumos, vérbeli muzikus s bár előadása még nem eléggé színes, mégis kétségkívül kongeniális interpretátor. Sok tekintetben máris a legjobb hegedűsök mellé állítható. Legnagyobb hatást Haendel Sonatájával ért el. Nagyon megragadó volt a két kis Beethoven-szvit interpretációja. Bensőséges mélyszéles és lírai telítettségű Achron Melodie-jának előadásán keresztül jutott érvényre. Wieniawsky Polonáját mesteri tökélytel játszott. A közönség hosszan és forrón ünnepelte a kiváló művészt, akit Rónai A. kísért zongorán kísért.

„עכט פראנקיק” קאמפעטענשאפט

כשר של פסח

עריציק אונטער אנטוויפנישע זינער עהרווינדען דעס העררן

אבעראבניערס מאדערנע פאפער

פון ביסטריצא אונד שטרענגער אפויכט פאן דעסען פראמעט פערטריינסמענערן ווירד בעסטענס עמפאפאלטן

דיע קענעזייכען זינד:

העכשערשליפע מיט זיענעל אונד אונטערשרייט דעס העררן אבעראבניערס דיע קאמפעטעמיהלע אלס פארביקמארקע אונד דער נאמענטונ דער פירמא



Mindenféle húsvéti fűszer és italárú u. m. krumpliliszt, cukor, Jakabnál kávé, uradalmi fajborok legmegbízhatóbban és jutányosan beszerehető Széchenyi-tér 36. Postai megrendelést prompt eszközölk

BUTOR **Kellemes otthona lesz,** ha lakásának berendezését egyéni ízlésének megfelelőleg tervezeti meg. Tervezünk egyes butordarabokat is. Legmodernebb, szolid kivitelű butorok, modern butorszövetek nagy választéka. **BUTOR**

Transilvania butorgyár
Cluj, Str. Memorandului (v. Unió ucca) 1. az emeleten.

Elsimult a Heimwehr és a többi osztrák kormányzópártok konfliktusa. Bécsből jelentik: A Heimwehr és a többi kormányzópártok konfliktusa elsimultnak tekinthető. A Heimwehr nem fogja vissza vonni minisztereit a kormányból.

Orvosi hír. Dr. Kovács Margit orvosi rendelőjét áthelyezte Fötér 3 szám I. em. alá. (Sigmond ház.) Nőbetegeknek rendel délelőtt 10–12-ig és délután 3–6-ig.

Öt gyapjufonó nagyzüem szüntette be a munkát Indiában. Londonból jelentik: Az indiai Indoreban április elsejétől öt gyapjufonó nagyzüem beszünteti a munkát. 12 ezer munkás kenyerét veszti.

Megverte az itélkező falusi bírót. Moldovan Traian kolozsokarai parasztlégény a múlt év végén egy összeszóal-kozásból kifolyólag súlyosan inzultálta Crisan Juliu falusi bírót. A kolozsvári törvényszék második szekciója pénteken tárgyalta a pert, melynek vádirata szerint a múlt év márciusában Moldovan Traian magához hívatta a bírót, mert valami osztozkodási ügyben nem bírtak megegyezni Mayer György és Csumbus Vasile falusi gazdákkal. Faluhelyen úgy szokás, hogy a vitás ügyeket a falu bírja intézi el, aki nem bír ugyan jogászai képesítésel, de a falu bírája lévén, kikéri a véleményét. Így történt ez ebben az esetben is. Amikor semmiképpen nem bírtak egymás között megegyezni, áthívták a falu bíráját, aki bekötése szerint itélkezett. Az ítélettel az ifjabbik Moldovan sehogysem volt megelégedve, nem volt megelégedve a bíró működésével sem s ezért a veszekedés hevében botot rántott elő s háromszor megütötte a bírót. A mai tárgyaláson a bírót is kihallgatta a törvényszék, aki azonban nem kérte a vádlott megbüntetését, így az ügyész is elejtette a vádat és a bíróság felmentette a verekedő természetű Moldovan Traiant a vád és annak következményei alól.

Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbedegedése, valamint tüdőveszélyes esetén gondoskodjék arról, hogy gyorra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeknel is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A Ferenc József keserű viz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

Az Erdély-bánati országos izr. iroda tanácsulása és kultúrelőadása Nagyváradon. A nyugati szertartású (haladó) zsidóság legfőbb szerve folyó hó 22-én, szerdán. Nagyváradon tartotta meg előző tanácsulását, amelyen dr. Adorján Ármán országos irodai elnök vezetésével mellett Temesvár, Kolozsvár, Marosvásárhely, Arad, Lugos, Nagyszalonta hitközségeinek elnökei, illetve a hitközségek főrabbijai jelentek meg és tanácskoztak a szövetséghez tartozó zsidóság és hitközségek ügyei felől. — Szó volt a szövetség új alkotmányáról, — a vallásügyi miniszter felhívására elkészített Reglamentul-tervezetről, — két új hitközségnek Szászrégenben és Borszéken való megalakulásáról. Ezek mellett az elnöki tanács számos fontos adminisztrációs ügyet intézett el. Az országos iroda legközelebbi nagygyűlését az összes a szövetséghez tartozó hitközségek delegátusainak, főrabbijának részvételével folyó év június hó 4 és 5 napján Aradon fogja megtartani. Nagyvárad zsidóságának számára az országos iroda elnöki tanácskozásainak napja külön kultúreményt jelentett, mert szerdán délután 6 órai kezdettel a dr. Keeskméti zsidó lyceum nagytermében tartotta meg Erdély két kiváló zsidó papja, dr. Löwi Ferenc marosvásárhelyi főrabbi és dr. Drechsler Miksa temesvár-belvárosi főrabbi előadását, előbbi a papi hatalom jelentőségéről, utóbbi a zsidó gondolat hódításai a történelemben címmel.

Koalíciós kormány alakult Délafrikában. Londonból jelentik: Délafrikában Herzog tábornok nacionalista kormánya visszalépett. Az új kormányt koalíciós alapon szintén Herzog alakította meg. A kabinet tagja lett Smuths tábornok volt miniszterelnök is.

Eljegyzés. Ordentlich Zelmus, a Haggibbor futbalcsapatának Céli néven becézett kitűnő játékos eljegyezte Rosenfeld Arankát (Kolozsvár.)

Biztos fellépése van mindenkinek, aki meg van győződve, hogy szájszag által senkinek sincs terhére. Ezt a biztonságérzést Odollal való szájjalóással mindenki megszerezheti magának. Az Odol fertőtlenítő szájszív és használatban gazdaságos. Az Odol szájszív tehát olesó is.

Citroen autógyáros kizárta munkásait. Párizsból jelentik: Citroen autógyára áprilistól bérleszállítást akart kérésztülvinni. A munkásság nem fogadta el a bérlesköntést, mire a vállalat kizárta munkásait. A kizárás 21 ezer munkást érint.

Női és férfi kalapokat

Legmodernebb szín, forma és minőségben lejtől dus választékban

„BUTSIC” kalapüzemnél

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 30. (volt Hecht helyiségben). Dej, Str. Eminescu 1. Formál, fest és tisztít jutányosan és szakszerűen.

Modern szerzői est. Manyák Ernő és Szőke Lajos a két jóhírű erdélyi zeneszerző április 4-én, kedden este a kat. gimnázium dísztermében szerzői estet rendez. Az est keretében fellépnek: Ürmösy Magda, Bokor Klári, Ditrói P. Béla, Rabetz Adolf, nagy színházi és jazz zenekar közreműködésével.

Vegetáriánusok figyelmébe. Legziletesebb, leghigiénikusabb és legolesőbb vegetárius kosztot dr. Horváth Jenőné Jókai uccai „Cina” vendéglőjében kap.

Keresztyények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomátákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szabadságáért, Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. J. Bikszód. Sziveskedjék személyesen a nagybányai vagy szigeti cionista helyi csoportnál jelentkezni és kérni, hogy intervjú-lapot vegyenek fel önről és azt a központi Palesztinahivatalhoz továbbítsák megfelelő előterjesztéssel.

A. S. Belényes. A kirándulásra még április 5-ig lehet jelentkezni. A teljes összeg befizetendő a Kishitelbankba, Clujon. II. oszt. hajójegy odavissza 8600 lej étkezéssel együtt, III. oszt. étkezés nélkül 4900 lej. Ehhez járul a vasuti költség Konstancaig és vissza, valamint a vízum díj 450 lej.

W. B. Sugurul de jos. Teljes információt adva, forduljon válaszbelgyeges levélben a Palesztinahivatalhoz Cluj, Piata Unirii 22. II.

11 lei
az ára 4 darab
KOPROL
kashajtónak
új alumínium csomagolásban
1. db. KOPROL 3 lei
10. db. KOPROL 27 lei

NAPRÓL NAPRA

A Massachusetts Rangers világbajnok jégkorcsapat Londonban az angol válogatott ellen 5:2 arányban győzött. A londoni tornán élen áll a Massachusetts a Toronto Nationalal együtt egyenlő pontarányban, úgy, hogy új döntő mérkőzésre van szükség a két csapat között.

Ma olasz magyar nemzetközi ökölvívő mérkőzés lesz Budapesten, mindkét résztől a legjobb profi. és amatőr boxolók részvételével.

Taris Párizsban sikertelenül kísérelte meg a 400 méteres gyorsasági világrekordjának megdöntését. 4 perc 52.6 mp. alatt uszta a távot s több mint tíz másodperccel elmaradt a rekord mögött.

Vasárnap szenyorita Angelica Alamo mint matador be fog mutatkozni a spanyol főváros közönségének a bikaviadalon.

Változás a Corso filmszínház vezetésében

A helyi Corsofilmszínház vezetésében változás állott be, amennyiben március hó 30-tól kezdve a Corso-Mozgó tulajdonosai a filmszínház egész vezetését átadták Schwartz Adolf, a Royal-Mozgó vezetőjének. Még élénken emlékezhetünk arra az érára, midőn a helyi Astra-Mozgó a város legelhangyagóbb mozgója volt, melynek filmjei semmiképpen nem elégitették ki a közönség igényeit. Mult év november havában vette át a vezetését Schwartz Adolf, a kiváló mozi és filmszakember, kinek sikerült a teljesen nivó alatt lévő mozi rövid négy hónap alatt Royal néven Kolozsvár egyik legelső premier-mozgója fejlesztenie. Nem szükséges bemutatnunk ezt az embert, puritánságát, becsületességét, kiváló üzleti érzékét és szakmai tekintélyét mindenki elismeri. A ma embere: tudja mi kell adni a közönségnek: jó filmet, elsőrangú gépet, udvarias, előzékeny vezetést. A Corso-Mozgó március 30-tól április hó 4-ig gépátvétel miatt csukva lesz. Április 5-én újból megnyílik új Western Electric system beszélőgéppel s hogy már előre is izeltől legyen a jóvendő kitűnő repertoírból, ugy az ünnepeles megnyitás Gaál Franciska első hangosfilmjével lesz, a „Paprika”. val. Tudjuk biztosan, hogy új vezetés alatt a „Corso” mozi visszanyeri a közönség szimpátiáját és az lesz, ami ez előtt volt. Kolozsvár legkedvesebb, leglátogatottabb mozgója, melynek kitűnő filmjei és csodás beszélőgépe, valamint előzékeny vezetése lesznek azok a tényezők, melyek újra méltó helyére fogják állítani Kolozsvárnak ezt a centrális helyen fekvő, premier mozgóját.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizőbb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Németországban restaurálták a középkort

A nemzeti szocialista párt kiadta programját a zsidóellenes bojkottra

Amerikában kezdik nyugodtabban megítélni a németországi eseményeket. Bostonban tömegtüntetés volt a német konzulátus előtt. Franciaországban április 5-én veszik kezdetüket a tiltakozó gyűlések. A saar-vidéki kormányzó-tarács csapatokat kért a francia kormánytól a nemzeti szocialisták megfélemezésére. Világszerte terjed a bojkottmozgalom Németország ellen

Berlin, március 31. Newyorki jelentés szerint Amerikában kezdik nyugodtabban megítélni a németországi helyzetet. Hivatalos körökben meg vannak győződve afelől, hogy a forradalmi egyéni akciók valóban napokkal ezelőtt véget értek. Mint Washingtonból jelentik, Roosevelt elnök nem fogadta az amerikai zsidó frontarcosok küldöttségét, amelynek tagjai intervencióra akarták bírni Németországgal szemben. Az amerikai kormány csak e pillanatban az az álláspontja, hogy a német kormány ura a helyzetnek s hogy tiltakozásra okot adó események jó ideje nem történtek, tehát hivatalos intervenció nem volna időszerű.

Egyidejűleg az angol felsőház ülésén lord Robert Cecil és lord Reading interpelláltak a kormányt a németországi események ügyében. A kormányról elhangzott válasz hangoztatja, hogy Anglia nem avatkozik bele Németország ügyeibe, de a berlini nagykövetség útján figyelemmel kíséri az eseményeket.

Angol hivatalos tájékoztató szerint nem felel meg a valóságnak az a híresztelés, hogy az Egyesült Államok kormánya demarsot intézett volna Németországhoz. Tény ezzel szemben az, hogy az amerikai nagykövetség már egy héttel ezelőtt azt jelentette Washingtonba, hogy a külföldi sajtóban közzétett hírek nagy része tulzolt.

Ujabb jelentés szerint az amerikai zsidó frontarcosok szövetsége újabb kiáltványt bocsátott ki, amelyben a német árú és a német óceánjárók bojkottjára hívja fel az amerikai zsidóságot. A bojkottmozgalom világszerte terjed. Április 5-én egész Franciaországban tömeggyűléseket fognak tartani tiltakozásul a németországi zsidóüldözéssel szemben.

Tegnap az amerikai Bostonban a német konzulátus előtt tömegtüntetés volt. A tüntetők röpcédulákat osztogattak később a városban,

amelyek kedre tiltakozó tömeggyűléseken való részvételre hívják fel a progresszív elemeket a németországi zsidóellenes cselekményekkel szembeni állásfoglalás érdekében.

Egyébként Wysoki berlini lengyel követ újabb tiltakozást jelentett be a német kormánytól lengyel zsidók elleni inzultusok miatt.

Egyidejűleg a saarvidéki kormányzó tanács betiltotta a nemzeti szocialisták gyűléseit a Saar-területen.

Egyben a bizottság csapatokat is kért a francia kormánytól a rendet felborítóval fenyegető saarvidéki nemzeti szocialisták megfélemezésére.

Ujabb letartóztatások

Berlin, március 31. A stuttgarti amerikai konzul látogatást tett a württembergi Heuberg közelében levő koncentrációs táborban, ahol kétezer baloldali él internáltságban.

Egyidejű jelentés szerint Stuttgartban és a Magdeburg közelében levő Burgban titkos fegyverraktárakat kutattak fel. Számos szociáldemokrata vezetőt letartóztattak.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy von Epp tábornok, Bajorország birodalmi főbiztosá tegnap megkezdte bajor-pfalzi bemutatkozó körútját. Speyerben s Ludwigs-hafenben volt eddig a birodalmi főbiztor a bajor-pfalzi városok közül.

Sajtófogadás — sajtószájkosár

Berlin, március 31. A német rádió jövő csütörtökön közvetíteni fogja a külföldi sajtó berlini munkatársainak sajtófogadását a birodalmi propagandaügyi minisztériumból, amelyen meg fog jelenni Hitler is. A külföldi sajtó berlini munkatársainak sajtófogadása a birodalmi propaganda-minisztériumban csütörtökön

este 8 óra 15 perckor kezdődik. A sajtófogadásról rádióportot adnak ugyanakkor az összes német állomások hallgatói számára.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a német lapok párizsi tudósítói kommunikét juttattak el a francia újságírószervezetekhez, melyben hangoztatják, hogy a külföldi sajtó túlozza és elferdíti a németországi eseményeket. Kéri a szervezeteket, közöljék tagjaikkal, hogy a hírek forrásának tárgyilagosságát vizsgálják felül, mielőtt azokat a sajtóban közreadnák.

Berlin, március 31. Hindenburg fogadta Hitlert és Papent, akik a politikai helyzetről tettek az elnöknek jelentést. Egy-

idejű jelentés szerint törvényerővel bíró rendelet készül, amely kimondja, hogy a jövőben a tartománygyűlések megyei és községtanácsok összetétele nem különbözhet a birodalmi gyűlés összetételétől. Rövid időn belül fel fogják oszlatni és újja fogják alakítani a tartománygyűléseket, a megyei és községtanácsokat.

Ennél is jellemzőbb náci-intézkedés, hogy a külföldre szóló utlevelek érvényesítéséhez már közelebről szükség lesz az úgynevezett „Unbedenklichkeitsvermerk” re, amelyet csak teljesen megbízható németeknek fognak kiadni, s amely a határrendőrségnek előtt azt fogja igazolni, hogy az illető határátlépése nem fog káros következményekkel járni.

A bojkott a kikeresztelkedettekre is kiterjed

Berlin, március 31. Szombaton délelőtt tíz órakor az egész birodalom területén megkezdődik a zsidóellenes bojkott. Ettől kezdve minden zsidó és minden zsidónak tekintett üzletre,

minden zsidó orvos, ügyvéd és iparos céglablajára felkerül a közép-korban használatos fekete alapon sárga foltos megkülönböztető jelzés

A zsidóellenes bojkott során zsidóknak fogják tekinteni a kikeresztelkedetteket is s mindazokat, akik zsidó-keresztény vegyes házasságból élnek, tekintet nélkül arra, hogy a férfi vagy az asszony zsidó. Ezt megelőzőleg tegnap már Majna-

Frankfurtban a törvényszék elnöke kényszer szabadságra küldötte az összes zsidó bírákat s intézkedéseket fogantatott abban az irányban, hogy a zsidó ügyvédek a számaránynak megfelelő számban vegyenek részt perek vitelében. Berlinben több zsidó színházi intendánsnak, könyvtárigazgatónak és muzeumőrnek kényszer szabadságra kellett mennie.

A nemzeti szocialisták szombaton délután nagygyűlést rendeznek a külföldi rémhírterjesztő propaganda ellen a Lustgartenben, este ugyanott a nemzeti szocialista ifjusági csoportok Bismarck-ünnepségét fogják tartani a vaskancellár születésének, évfordulója alkalmából.

A zsidóellenes bojkott pontjai

München, március 31. Közölte az Uj Kelet, hogy a nemzeti szocialista pártvezetőség elhatározta, hogy akcióbizottságokat szervez meg az egész birodalomban a zsidó kereskedők, orvosok és ügyvédek bojkottjára. A bojkott április 1-én tíz órakor kezdődik. A párt erre vonatkozó felhívásában bombasztikus frázisok közepette jelenti ki, hogy a német nép tizenégy éves benső szakadásokkal teli politikáját legyőzve, olyan felkelést csinált, amely a marxi zsidó kísértetet vilámgyorsan elűzte. Szánalmas gyávassággal hagyták el a marxi zsidó köcéklerek hatalmi pozíciójukat. A nagy lárma és hűhó ellenére, amit csináltak, egyetlen egy sem mert komoly ellentállást kifejteni.

A továbbiakban ezt mondja a felhívás: „A zsidók és marxisták hajmeresztő perverzítással hazudoznak a külföldön Németországról. Zsidók ellen elkövetett borzalmakról írnak azzal a céllal, hogy a német népet kompromittálják a világon. Azt akarják, hogy a német áru és a német munka áldozatul essen a nemzetközi bojkottnak. Azt akarják, hogy Németország még többet szenvedjen.”

A felhívásban elrendelik, hogy minden helyi csoport tartozik közzé a bojkott megtervezésére a bojkott tervszerű, praktikus

véghezvitelére. A végrehajtásra nézve tizenegy pontot állítottak fel. Ezek közül az első pont arra kötelezi a végrehajtóbizottságot, hogy a bojkottot csakis az „ártalmatlan elemekre” szabad kimondani. A második pont a külföldiek védelméről szól.

Külföldieket akkor sem szabad bojkottálni, ha történetesen zsidók.

A további pontokban a felhívás arra kötelezi a bizottságokat, hogy népszerűsítsék a bojkottot, amelynek alapelve: német ember nem vásárol zsidónál. Ha ketyek merülnek fel, a kereskedő származására nézve, akkor a bojkottot fel kell függeszteni mindaddig, amíg a müncheni központ nem rendelkezik.

A lapok közül azokat, amelyek nem elég élesen foglalnak állást a külföldi németellenes propagandával szemben, nem szabad hirdetésekkel támogatni.

A propagandát be kell vinni a gyárakba és a műhelyekbe, ahol a német munkásságot fel kell világosítani a zsidóellenes bojkottról. A bojkott kezdetét plakátokon és a sajtóban, továbbá röpcédulákkal kell jelezni.

„Béke és nyugalom”

Mitingeket kell tartani mindenütt az országban. A szónokok követeljék, hogy

a zsidók az intellektuális pályákon és egyebütt is számarányuknak megfelelően vehessenek részt a német közgazdasági életben. A bizottságok feladata az is, hogy minden olyan német, akinek összeköttetése vannak a külfölddel, levelekben, sürgöny útján vagy telefonon közölje külföldi ismerőseivel, hogy Németországban teljes a béke és a nyugalom. Végül azt követelik a bizottságok tagjaitól, hogy ezt a „harcot” a lehető legnagyobb fegyelmezettséggel hajtsák végre.

Az asszimiláns német zsidók gerinctelensége

Berlin, március 31. A fentiek ellenére a németországi asszimiláns zsidók képviselői átiratot intéztek Hindenburg marsallhoz, a német birodalom elnökéhez, a melyben rámutatnak arra, hogy ezek a szervezetek elleneztek a németellenes propagandát és mindig is ellenézi fogják. Az átirat kijelenti, hogy a németországi zsidóság bizik az elnökben, bizik abban, hogy a jelenlegi kormány úgy fog bánni a német zsidókkal, mint a birodalom bármely más polgárával.

A zsidóknak épügy, mint az összes többi polgároknak, kötelességük Németország a közös haza újjáépítésén dolgozni.

Másik igen jellemző tünetként kell feljegyezni azt is, hogy Otto Wells, a német szociáldemokrata párt elnöke bejelentette kilépését a második internacionálé végrehajtó bizottságából, tekintettel arra, hogy a végrehajtó bizottság a német szociáldemokraták meghívása és részvétele nélkül határozatot hozott nyilvánosságra a németországi eseményekről.

Egyidejű jelentés szerint Braun volt porosz miniszterelnök berlini villáját az államkincstár javára lefoglalták.

A Daily Herald hajmeresztő adatai a meggyilkolt zsidókról

London, március 31. Göbbels, a Hitler-kormány propaganda-minisztere jutalmat ajánlott fel annak, aki csak egyetlen meggyilkolt zsidót is meg tud nevezni. A Daily Herald tudósítója válaszul háromat is megnevez. Max Neumann, egy königsbergi kereskedőt, akit a rohamosztások elfogtak, egy pincében addig üttették, míg teste csupa seb lett, a sebeibe borot szőrték és így küldték haza. Neumann egy berlini kórházban halt meg, vérmérgezésben. A másik, akit a Daily Herald tudósítója említ, egy Kindermann nevű ifju, akit addig vertek, míg sűrű seibe behalt. Szülei névtelen értesítést kaptak: „a fiu a tetemzőben van”. A harmadik áldozat egy Kral nevű zsidófiu, akit agyonverték s aztán azt jelentették róla, hogy öngyilkos lett, a negyedik emeleti ablakból ugrott ki.

Paul Boncour a Hitler-uralom ellen

Párizs, március 31. Nagy érdeklődést keltettek Paul Boncour nyilatkozatai a németországi eseményekről. A külügyminiszter megállapította, hogy a helyzet a kehli incidens idején, amikor hitleristák semlegesített területre nyomultak — kritikus volt, de azóta lényegesen enyhült. Paul Boncour ismertette a kehli incidenssel kapcsolatban a berlini francia nagykövetség küldött utasításokat, amelyek nyilván benyomást tettek a német körökre.

Paul Boncour utalt továbbá a német-olasz együttthaladás veszedelmére és kijelentette,

hogy ha Európában helyreáll a nyugalom, jöhet a békerevizio.

Paul Boncour szavait francia politikai körökben úgy magyarázzák, hogy a francia kormány nyíltan leszögezte magát a békerevizio elve mellett, de egyúttal kifejezésre juttatta azt a szándékát is, hogy mindaddig,

amíg egyes európai országokban olyan politikai irányok vannak felszínen, amelyeket a francia nép saját biztonsága és Európa nyugalma szempontjából aggodalmasnak itél, addig erőiesen kíván ragaszkodni a mai helyzethez

és az úgynevezett securité eddigi biztosítékaihoz. Ez a kijelentés tehát a francia politikai körök magyarázata szerint Paul Boncour részéről a Hitler-kormányzat szellemének bírálata is óhajt lenni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa po
plátite in
No. 22477
da Baron
Telefon:
Hayonta
évre 600.
földre: 6
félre: 6
delések
KELET
zsidóság
keink ut
rás megj

Az anti
és a m

„Az an
formájáb
kiszakít
nacionálé
nül a mi
csátották
a zsidósá
zalt embe
ványban.
vant test
hogy a
korolja a
besültek,
tak száza
a „nemz
Hitler ur
országban
semlegese
a börtönö
politikai
mellesleg
mitizmus
éted újra

A mun
az, ami e
elvényben
munkás-
kulturorsz
gek: Vand
sok-sok ol
sában de
lényeges
életnek. E
szerü poli
mányokra
ternacioná
osztályok
nyeges té

Nem
második
közé hozz
zsidó-üld
intéz a v
ellen.

A dolg
duk és m
akarják k
telik a z
nem párt
ez már n
országban
legszulyos
turember
metország
több a k
nál.

Amikor
ványt inf
természet
emeli sza
doritobb

A gor

A leg
bea hord
ségének
nyitékát:
kegyetlen

Az emé
donságait
századok
szelidült,
szellemit

A nye
től alig
böző kül
is megalk
tudomány
hajlamát
rius intéz

A civi
tömegek
élet biz
hanem
rá: gond
erőltetés
és kedve
ban pedig
hauguság
hét.

Vad, f
trollnak
többek k
tak indu
nak.